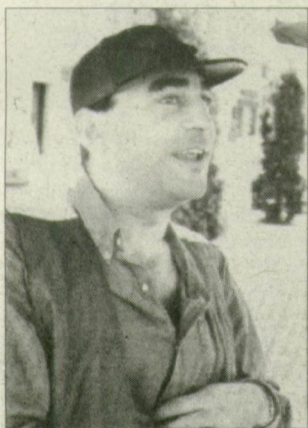

Babonás vagyok

- mondja Kulka János

Fotó: Somogyi Károlyné

Az emberek szeretik a sztárokról szóló könyveket. Kulka János pedig sztár, hiszen, mint Mágénheim doktor minden család közeli ismerőse. A színészek életében egyszerre van jelen a népszerűség utáni vágy és a népszerűség miatti szenvedés. Sztárnak lenni gyönyörű állapot, de roppant fárasztó. Hatmillió ember ismerőse címmel, a minap könyv jelent meg Kulka Jánosról. A művész nem nagyon akarta ezt a kötetet, de aztán mégis kötélnék állt. Sőt elutazott Szegedre is, hogy dedikálja az elkészült könyvet.

■ **A könyv főszereplője hasonlít-e az igazi Kulka Jánosra?**

- Nem tudom. Zavarban vagyok, Nagyon furcsán érzem magam. Mikor felkértek nem értettem, miért kell egy harmincöt éves színészről könyvet írni. Most lennék a pályám csúcán? Innen már csak lefelé megyek? Vagy talán meg fogok halni? Rádásul babonás vagyok.

■ **Milyen érzés magyar sztárnak lenni?**

- Nem hiszem, hogy sztár

lennék. Legfeljebb rengetegen ismernek. Nyugaton, egy igazi sztár, nem ugrik le a boltba reggelinek valót venni. S nincs alkalmuk a „rajongóknak” ki-kémlenni, mi van kedvencük bevásárlókosarában. Parizer, vagy gépsonka. Amerikában a sztárcsinálásra külön iparág rendezkedett be. Ez nálunk másképp van. Hogy őszinte legyek, magát a szót sem szeretem: sztár. Van valami rossz íze.

■ **A külföldi szappanoperák szereplői egy idő után kiszállnak a ringből. Ön miért nem teszi?**

- Mert mostmár úgyis mindegy. Ha folytatom, a Szomszédokat, ha nem, mindenképp doktor uraznak az utcán. Nem tekintem életem fő művének Mágénheim Ádámot, de hazudnék, ha azt mondanám, nem esik jól a népszerűség. S az sem mellékes, hogy évek óta van egy biztos, folyamatos jövedelemforrásom. Végül is nekem is kell új cipőt venni, ha elkopik a régi.

■ **A most megjelent, életrajzi vonatkozásokkal teli könyv, mennyit szentel a szegedi éveknél?**

- A szegedi évekről nem lehet eleget írni és beszélni. Egy ilyen bestseller nem igazán tud törődni az igazi hangsúlyokkal. Kaposvárhoz is sokkal több élmény kapcsol, mint amennyi ebben a kötetben megjelent róla. A legjobban annak a résznek örülök, amelyikben a nézőket szólaltatják meg a szerzők. Ebből a fejezetből derült ki számomra is, hogy az emberek, mit gondolnak rólam.

(pacsika)

■ **Éppen húsz éve indult a pályád Szegeden Ilia Mihály tanár úr felfedezettjeként. Azóta ugyanennyi idő telt el. Hogy viseled a negyedik X-et?**

- Egyelőre gyengélkedem a negyedik X miatt. Rádásul részt vettem a Balassi Konferencián, és Esztergomban beszéltem a szobornál. Görccsen próbáltam Balassihoz ragaszkodni, de a beszéd végülis arról szólt, hogy ő negyven évesen halt meg, és én is negyven éves vagyok, és nem akarok, nem akarok meghalni. Ugyanakkor dolgozni se nagyon van kedvem - ilyen tájban. Az irodalom nem érdekel már.

■ **A beszélgetés közben elhangzott, hogy ha komolyabban veszed az irodalmat, akkor nem kellett volna írnod.**

- Baka István barátom mondta egyszer, hogy a komoly ember nyolc éves korában leszokik a versírásról. Mindig is éreztem, hogy elég véletlenszerű, ahogy valakiből író lesz. Ez nem is akarat kérdése, hanem valami összejön neki, aztán az a tévképzete támad, hogy ezt addig kell csinálnia, amíg él. Egy idő után pedig annyira elveszti a lehetőségeit a világ felé, hogy már tényleg csak ez marad. Nagyon valószínű, hogy ha „akkor” nekem dobfelszerelésem van, most jazzdobos vagyok, és feltehetően boldog és gazdag ember.

■ **Kívülről mégis úgy tűnik, hogy eddigi pályád szinte tervszerűt írt le.**

- Mindig belesodródtam az egyes szerepekbe, általában nem én döntöttem el, hogy mi történni velem. Az Arctalan nemzedék című esszém, ami hosszú időre megpecsételte a sorsomat, abban az értelemben

„A világ most szárazabb”

Beszélgetés Zalán Tibor költővel

Fotó: Nagy László

Zalán Tibor költő elmondása szerint többen azt hitték róla, hogy Amerikában él. Ez persze nem igaz, mert akkor nem tudna Budapesten magyart tanítani egy középiskolában - ahol csak lányok feszítenek a padokban -, és nem tudná ugyanebben a városban szerkeszteni a Szivárvány című folyóiratot. Többek között erről is esett szó csütörtök délután a Somogyi Könyvtárban, ahol a költő a Könyvhét alkalmából vendégszerepelt. Az asztalon pedig két szép gyűjteményes kötet: Seregszámla, Áttűnések-áttűntetések.

blöff volt, hogy a Pete főszerkesztővel találkoztam a Hungária előtt, és megkérdezte, hogy min dolgozom. Én meg csak úgy rávágtam, hogy egy húsz, harminc oldalas, Arctalan nemzedék című esszén, amire ő is rávágtam, hogy megveszi. Mivel akkoriban munkanélküli voltam, megírtam, de nem tudtam, hogy mibe nyúlok bele. Aztán vállaltam kellett a velejáró szerepeket. Amikor felmerült, hogy írószövetségi főtitkár lehetek, akkor ébredtem rá, hogy borzasztóan veszélyesek ezek a szerepek. Végül szépen lassan magamra hagytam magamat, minden hi-

dat fölégettem magam mögött, és ha akarnék, akkor se nagyon tudnék már hová visszajönni. Jól érzem magam így, hogy senkinek sehol nem vagyok. El kellett gondolkoznom azon is, hogy mi a fontosabb: a mű vagy a visszhang? Egy időben nagyon fontos volt számomra a kritika, de rá kellett jönnöm, hogy a mű akkor is opusz, ha egyetlen hang nincs melléte.

■ **Számodra mi a két gyűjteményes kötet szerepe költői pályádon?**

- Anniféle hang, mozgalom, hirtelen kitalált irányzat van ma a magyar irodalomban, hogy a versek válogatott össze-

gyűjtésével egyfajta megméretést is akartam magamra szabadítani. Így összegyűjtve mérhető lesz az, amit eddig írtam, és talán a kritika - ha lesz - segít abban, hogy akkor most merre. Ha nem lesz kritika, akkor abból csak azt a következtetést tudom levonni, hogy kívül kell haladnom tovább. Azok az alapelemek persze megmaradnak, amik eddig is megvoltak. A világot most nem is szomorúbbnak, inkább szárazabbnak látom. Eddig túl sok jelenség foglalta le a figyelmemet, szeretném végre megnézni, hogy mi van az én jelenségvilágom mögött. Másrészt pedig egyre monomániásabban kezdem kívülről nézni és vizsgálni azt az eddig általam etikailag teljesen elfogadott esztétikai figurát, akit úgy hívnak, hogy Zalán Tibor.

■ **Éppen tíz évvel ezelőtt a Jelenkorban mondtad el egy interjúban, hogy Papírváros címen egy szegedi inspirációjú regénybe kezdtél.**

- Most sorban jelennek meg részletek különböző folyóiratokban. Odáig jutottam, hogy a regényben kialakult egy városkép, egy koncepció, és ezen keresztül szeretném Szegedet látni. Ez persze nem konkrét, hanem egy belső kép, ami még a számomra is homályos. A regényírás talán most izgalmasabb lett, mint a versírás, mert ahogy szóról szóra haladok, úgy ismerem meg újabb és újabb dolgokat abból, aki voltam, vagy aki lehettem volna.

Podmaniczky Szilárd

Péter László közkincsei

„Németh László kezdte a Sajkódi esték-kel: tanulmánygyűjteményének címmel utalva legtermékenyebb napszakára, arra, amelyben legtöbb írása született. Példáját követte előbb Fábry Zoltán a Stózi délelőtti-kel, majd Illés Endre a Gellérthegyi éjszakai-kal. Si parva licet componere magnis, ha szabad magam e nagyokkal egy lapon említenem, az ő példájukat követem a Szőregi délutánok címmel. Szegedi munkahelyeimen - egyetemen, könyvtárban - töltött nappalaim után főként a késő délutáni órákban született cikkeim, tanulmányaim zöme. Különösen, amíg „kutatónap” sem járt...”

A szerző dedikál. (Fotó: Nagy László)

A „kulcsszavak” - Szőreg, egyetem, könyvtár - alapján olvasóink közül bizonyára sokan kitalálták már, hogy Péter László irodalomtörténész írta e sorokat. A Szőregi délutánok című gyűjteményes kötet, melynek fűlszövegéből idéztünk, az idei Ünnepi Könyvhétre jelent meg Budapesten a Püski Kiadónál. A Szegedről szóló írások gyűjteménye Péter Lászlónak már a harmadik ilyen jellegű munkája, 1983-ban a Szegedi örökség-ben, 1986-ban pedig a Szerette város-ban válogatta együtve napilapokban és folyóiratokban publikált cikkeit. Miként az

előző köteteké, a Szőregi délutánok anyaga is javarészt a Délmagyarországban és a Csongrád Megyei Hírlapban publikáltatott. Csaknem négy évtized termését foglalja magába e három kötet, ahogyan a szerző írja, negyven éve azzal a változatlan szándékkal, hogy föltárja és közkincssé tegye mindazt, ami Szeged és a szűkebb háza, az ezeréves Szőreg múltjában érdekes és értékes.

Péter László közkincssé tevő munkája ez alatt az idő alatt összefonódott a Délmagyarországgal és a Cs. M Hírlappal. A cikkek a napilap rövidebb lélegzetű, olvasmányos stílusá-

ban, a helytörténeti és művelődéstörténeti kutató pontosságával íródtak. Péter László ahol kell mesél, ahol kell emlékezik, ahol pedig arra van szükség, történetet ír. Teszi ezt a szegedi és szőregi múlt legnagyobb tisztelőjére jellemző aprólékosan, éreztetve, hogy minden egyes adatot, minden történeti színtörténet köteleesség megörökíteni. Ez az ámentési elkötelezettség, amit olvasói megszokhattak a szerzőtől, a saját maga által is bevallott okból fakad: világunk egyre uniformizálódik, s ha a nemzeti és helyi sajátosságokat nem mentjük meg a 21. század számára, jövőnk is uniformis lesz. Pedig a helyi múlt - így Péter László könyve is - változatos és érdekes. Íme néhány címszó a tartalomról: Attila „sírömléke”, A szegedi paprika múltjából, Az utolsó dömtörözés, Móra Ferencné szakácskönyve, Az Anna-víz fél évszázada, Híres emberek Szőregen, szinte lehetetlen valamennyi izgalmas történeti témát felsorolni. S akkor még nem szóltunk az „örökhagyókról”, Dugonicsról, a dorozsmai születésű Jerneyről, Herman Ottórol, Juhász Gyuláról, Balázs Béláról, valamint a „kortársakról” írt cikkekről. Kit ne érdekelne ma is az Anna-víz vagy a Hági története, avagy a Hatrongyosé, ahogyan a Dóm teret a 18. század elején nevezték? E gazdag tartalom jó része - Péter Lászlónak is köszönhetően - nem elfeledett, hanem a helytörténészeket és az olvasókat ma is foglalkoztató téma.

Panek József

Kanadai francia hallgatók Szegeden Magyar-Quebec-i Társaság készül

Kulturális kapcsolatfelvételi céllal Magyar-Quebeci Társaság alakítását kezdeményezte négy kanadai francia politológus-hallgató egyetemista Szegeden. A Quebec tartomány északi részén fekvő Chicoutimi város egyetemének hallgatói azzal a szándékkal keresték fel tegnap a József Attila Tudományegyetemet, hogy az alakuló társaság céljaihoz segítséget és kapcsolatokat szerezzenek. Az egyetem irodalmi komparatiztika tanszéke részéről dr. Kürtösi Katalin, a francia tanszék részéről pedig dr. Farkas Ildikó látta vendégül a kanadai diákdelegációt, akik elmondták: az alakuló társaság céljából tűzi ki a magyar-Quebec-i kulturális, társadalmi

és gazdasági egyéni kapcsolatok megteremtését, a magyar és francia-kanadai egyetemek kapcsolatfelvételét, a tanár- és hallgatócseréket, az oktatási rendszerre vonatkozó adatcserét, a két térségről alkotott vélemények kölcsönös árnyalását, valamint a kutatási és nyári-egyetemi kapcsolatok felélesztését. A delegáció tagjai, Danielle Le Chasseur, Sylvie Pilisi, Stéphane Dallaire és Dany Deschênes elmondták, tervezett egyesületüknek nincsenek politikai céljai, nem kíván állást foglalni a kanadai francia közösséget megosztó Quebec-i szeparációs vitában; arra törekszik, hogy egyrészt képet formáljon a Duna-medencében élő népek, legelsőül

is a magyarok kulturális habitusáról, másfelől pedig képet adjon a Magyarországon kevésbé ismert kanadai franciák életéről. Egyesületüket szabadon szerveződő, jó hangulatú közösségként képzelik el, amelynek magyar és Quebec-i tagjai egyaránt lesznek. A szerveződésben segítséget kapnak a Quebec-i egyetemi hálózat Chicoutimi Egyetemétől, az érdeklődők a következő címre juttathatják el jelentkezésüket, javaslatukat: Association Hongrie-Quebec, 889-8 Rue de l'écluse, Chicoutimi, Qc, Canada, G7J 4X3; tel.: (418) 545-0630; telefax: (418) 549-0938.

S. P. S.

Fotó: Schmidt Andrea